

FOIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUĂ-ORI

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 4 corone
 Pentru România și străinătate 6 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR:

IOAN BACIU
preot.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de presté tot anul (de 24 ori)
 tot după 50 cuvinte cu litere garmond se compită
 1 coronă, ér cu litere mai gróse dupla.

O audiența la Papa Leo al XIII-lea.

TROMPETA.

— de Don Pedro A. de Alarcon. —

I.

„Cântă ne puțin din trompetă, Don Basilio, căci am voi se jucăm. Sub frunzișul acestor pomi, sigur că n'o se te moles-teze arșița ții.”

„Da, da... Don Basilio, cântă-ne din trompetă!”

„Aduce-ți lui Don Basilio trompeta, în care se învață acum Ioaguin, ca se cânte!”

„La ce bun!... O se ne cânti din ea, Don Basilio?”

„Nu!”

„De ce?”

„Nu vreau!”

„Pentru ce?”

„Pentru că nu știu cânta.”

„Nu știi cânta!... Cine a mai vedut un om care să se scie așa preface!”

„Haida de! Dă bine scim noi că d-ta ai fost primul șef de orchestră la infanteria!”

„Și că nime n'a știut cânta așa frumos din trompetă ca d-ta...”

„Și că ai cântat la curte... pe vremea lui Espartero...”

„Și că tragi o pensiune...”

„Începe numai bunule Don Basilio... înduplecate...”

„Ei bine, domnilor... E drept, că eu am cântat din trompetă! Ba am fost chiar specialist în acesta, după cum tocmai ați binevoit a dice. Dar tot pre atât de adevărat e și aceea, că înainte cu doi ani, mi-am dăruit trompeta unui musicant concediat, și că, de atunci încoco nu am mai prins nici una în mână; nici barem pentru ca se trâlăesc din ea.”

„Ce pagubă!”

„Un al doilea Rossini.”

„Dar ce! În astă sară trebuie se ne cânti! Aici, la țară tote sunt ertate!”

„Cugetă, moșule, că ați e ziua mea natală.”

„Bravo, bravo! Poftim trompeta!...”

„Da, cântă numai!”

„Un vals...”

„Nu... o polcă!”

„O polcă... nebuniă! Mai bine un Fadango!”

„Da, da!... Un Fadango! Jocul nostru național.”

„Îmi pare forte rău, copii mei, dar mi cu neputință se iau trompeta în mână...”

„D-ta! Un om așa amabil!...”

„Și așa complexant!...”

„Când pentru acesta te rogă nepota d-tale!”

„Și nepoțica d-tale!”

„Dar pentru Dumnezeu, lăsați-mă în pace. Am țis că nu cânt!”

„De ce!”

„Fiind că nu mai știu; și afară de aceea am jurat că nici când altul n'o se mai învăț se cânt din nou.”

„Cui te-ai jurat, în lumea asta!”

„Mie însumi, unui mort și mamei tale copilul meu!”

Tote fetele, până acum vesele, se întumecară de odată.

„Ah! Când ați ști pentru care preț am învățat se cânt din trompetă!...” a dause bătrânul.

„O istoria! o istoria!” strigară tinerii. „Spune-ne istoria acesta!”

„Intr'adevăr că-i o istorie întregă, țise Don Basilio. „Ascultați-o și apoi îmi spuneți, dacă mai trebuie se cânt din trompetă sau nu.”

Dicând acestea, el se aședă sub un pom, și încunjurat de ceata curiosă și drăgălașă de tineri începu se povestescă istoria orelor sale de musică.

Tot astfel trebuie că a istorisit și Mazzepa, eroul lui Byron, lui Carol al XII-lea într'o noapte, sub un alt arbore, înflorătorea poveste a orelor sale de călărit.

Se ascultăm ce spunea Don Basilio.

II.

Resbelul civil băntuia deja de 17 ani în Spania. Carol și Isabela își disputau coroa, și spaniolii, desbinați în două partide, își versau sângele în războiul civil.

Eu avem un prieten cu numele Ramon Gamez, sublocotenent de vânători în batalionul meu, cel mai brav om ce am întâlnit în viață. Noi crescuserăm la oaltă, intrarăm de odată în colegiu, ne-am fost luptat de nenumărate ori alături și dorim se murim împreună pentru libertate... Ah! aș putea dice, că el era cu mult mai liberal de cât mine, și decât ori care din oste!...

Comandantul nostru — durere — se făcu vinovat față de Ramon, de o astfel de nedreptate, de un atare abuz de putere militară, care este în stare să-l disgeste pre om și de cea mai sublimă chemare, de aceea de soldat. Caprițiuul superiorului seu îl făcu pe sublocotenentul de vânători se părăsescă rindurile fraților săi, pe prieten să se despartă de prietenul său, pre liberalul se trecă la dușman, pe subordonatul se ucidă pre colonelul său... Ramon era un bărbat, care sub nici o condiție, nu putea suferi vre-o ofensă sau nedreptate.

Nici amenințările nici rugărilor mele nu fură în stare să-l abată de propusul seu. El socotea acesta ca un lucru făcut. El schimbă chivera cu căciula bască, și trecu plin de ură în rindurile rebelilor, urgisiți de el!

Noi ne aflam tocmai în principat, trei miluri departe de inamic.

Era în noaptea, în carea Ramon voia se deserteze, o noapte rece, ploioasă, melancolica și tristă, presara unei lupte. La douăsprezece ore Ramon intră în cortul meu.

Eu durmeam deja.

„Basilio!” îmi șopti el la urechiă.

„Cine-i?”

„Eu sum. Adio!”

„Te duci?”

„Da; adio!”

Și dicând acestea mă apucă de mână.

„Ascultă,” continuă el, „dacă mâne va avea loc o luptă, după cum se pte prevedea, și noi ne vom întâlni...”

Înțeleg; atunci vom fi prietini.”

„Fără îndoială; întâiu ne-om îmbrătoșa și apoi ne vom lupta. Eu voi muri mâne ca soldat; căci vreau se lupt atâta până când voi vedea pe colonelul mort. Tu însă, dragul meu Basilio, se nu te espui acestei primejdi... Gloria e fum.”

„Și viața?”

„Bine țici. Silește-te se ajungă comandant. Soldatul întru adevăr că nu-i fum... adevă câtă vreme nu-i sfârșit... Ah! Pentru mine totul s'a sfârșit.”

„Ce fel de gânduri triste sunt acestea,” țisei eu, cuprins de nelinisce. „Noi ambi vom supraviețui lupta de mâne!”

„Ei bine, atunci dar se ne întâlnim, după ce se va fi sfârșit totul.”

„Unde?”

„La sihastria dela San Nicolo, noaptea la o oră. Acela dintre noi care nu vine, sigur că a cădut în luptă. Ne am înțeles?”

„Înțeles.”

„Atunci adio!”

„Adio!”

Dicând acestea ne îmbrătoșarem cu dragoste și Ramon dispăru în întunerecul nopții.

III.

După cum sperase el rebelii, ne și atacară în ziua următoare. Lupta fu sângerosă și dură de la trei ore până noaptea târziu.

Cătră cincă ore, batalionul meu fu atacat cu putere de un detașament de Alavezii, conduși de Ramon. El purta deja însemnele de onoare ale unui comandant și căciula albă de carlist.

Eu îndreptai focul în contra lui Ramon și Ramon în

contra mea, vreau se dîc că omenii lui și cei din batalionul meu se luptau piept la piept.

Noi eșirăm învingători și Ramon cu micul seu rest de Alavezi trebuî se prindă fuga. Cu toate acestea el culcă mai întaiu, cu o pușcătură de piștol, la pămînt, pe acela, care încă în sara precedentă i fusese colonelul seu. Nenorocitul încercase zădarnic, să se apere de furia orbă alui Ramon.

Cătră șese ore lupta se întorse în defavorul nostru. O parte a sermanei mele companii dimpreună cu mine, furăm încunjurați de toate părțile și siliți se ne predăm.

Eu fui momentan dus ca prînsoner, în micul orașel, pe care carliștii țineau ocupat, dela începutul Campaniei. Eram de tot sigur, că voiu fi esecutat la moment.

În resboiul de atunci se făcea proces scurt.

IV.

Era ora una din nopte, ora întalnirei mele cu Ramon!

Și eu zăceam în temnița orașului.

Întrebai de amicul meu și toți îmi răspuseră la fel: „E un erou! A ucis chiar și un colonel. Durere, la sfârșitul luptei trebue că a cădut...”

„Cum! Ce vă face se credeți acesta?”

„Împrejurarea că n'a părăsit câmpul de luptă; și omenii pre cari ia comandat ađi, sciu tot așa de puțin, că ce s'a ales de el...”

Ah! ce am suferit în noptea aceea!

O singură speranță îmi mai da viață... Acea că Ramon mă așteptă la sihastria noastră și de acea nu sa reîntors în tabăra inimică, îngrijit va fi, dacă nu voiu putea merge acolo. O se mă creadă mort. Și spre norocul lui. Nu trăesc eu și așa ultimele clipe din viața mea? Rebelii au împușcat până acum, la moment, pre toți prînsonerii, întocmai ca și noi!...”

Acum se lumina de diuă.

Un preot intră la mine, în temnița.

Toți camerađii mei durmeau.

„Mortea?” esclamai eu la vederea preotului.

„Încă nu, dar preste câteva ore.”

În clipita următoare toți camerađii mei erau în picioare. Zidurile închisorii răsuna de nenumărate strigăte, și suspinuri de nesfîrșite blăstămuri.

(Va urma)

Enea Pop Bota.

Seliștea.

Cătră lună.

*Lună tu stăpîna nopții
Versînd mrejea-ți de vîpaie
N'ai vîdut în lungă-ți cale
Pe iubita mea bălaie?*

*Ca și tine-i o virgînă
Blîndă, cu priviri curate.
Cînd o vedî mințile-ți fură,
N'ai vîdut'o? Ce pecate!*

*O aruncăți a ta rază
— Cu ea dorul meu se-l ducî
Vei afla-o tristă, blîndă
Sub un șir de mîndri nucî.*

*Nu 'ntreba de ce e tristă
Ea — copilul vîsător
Spune-i numai, spune-i lună
Că de dragul ei eu mor.*

Porumbel.

Dochia*)

— 1 14 Martie. —

Pre scaunul de piatră în sala de cristal,
Cu capul dus pe gânduri, — șede trist, Decebal...
Afară arde, arde; ard zidurile-n jur:
Schintei și flacări sboră spre-a Ceriului azur:
Afară Urieșii, thitanii cu thitanii
Să luptă tot se luptă, — ei Dacii și Romanii!
Și totă țara geme, și totă țara plânge:
Românul și cu Dacul, ei calea numa-n sânge.
Sargentul curge-n roșiu și colnicii în ceață
Jălesc un neam, ce mure și trece din viață.
Acuși, acuși, s'asceaptă minuta de terore,
Și Sarmiseghetusa să cadă cu onoare...
Romanii luptă crâncen, cum nu — cu oștea dacă?
Să miră Creatoriul, cum a putut să facă
Poporă-aștia vileze, ca Dacii și Romanii.
La trântă ca Atletii, la forță ca Vulcanii?!

Pre scaunul de piatră în sala de cristal, —
Cu capul dus pe gânduri, — șede trist, Decebal...
Un semn de-odată face și-i vine în năpasta
Dochia, — a sa fată. „O, bunul meu părinte,
Un sfat, ori o poruncă voesci să împărtășci
La Cetea, carea luptă cu brațul voinicesci?”
— Acuși, acuși, copila cetatea va să cadă:
De cât să vedă acesta mai bin' me lasu în spadă.
A noastră este mărta, rușinea și robia,
A Romei, e trofeul, orgolul și domnia.
Acesta, o! copila, mă sângera pe mine,
Ni-a părăsit norocul și-al Sorții, dulce bine.
Ni-au părăsit și Deii, — dar nu! Bi nu-s în stare
Se lupte cu Geniul Romanilor, cel mare!
Se lupte ei cu Roma, li-e greu peste măsură
Cu ea, ce-nvinsă lumea, cu fală și bravură.
Cu ea, ce stăpânesce și Sorele și Marea,
Și nu scii, ce însemnă „retragerea” — „cedarea!”
Ni-a părăsit norocul și bravii noștri pier
În lupte martiale, loviți de-al Romei fer.
Preved sorțea Cetății și-a bravului popor,
Când ved că o să moră, mă-ntunce, mă-nfior!

Când ved, că o să moră o gintă cu renume:
Deși străbunii noștri nu s'au temut în lume
De cât de Ceriul mare, să nu cadă pe ei...
O, vai, de-a noastră Rassa, când nice a ei Deii
Nu pot se-o mai protegă de mărta, ce-o ascăptă!
Copila, estea locuri moșia noastră dreptă
Vor trece-n mână streine, — și patria-ne mamă
Să va numi de-acuma, ea, „Dacia romană.”
Romanii-n locul nostru vor moșteni pământul,
Și noi, ne-om stânge, fică, căci ei nior lua rindul...
Pre-a noastre plauri, dealuri, cetăți vor ridica
Și limba lor latină aici va resuna.
Un nou popor și țară s'a născă și va fi,
Er' noi în grăpa morții plângând ne-om scobori.
Ferice de strămoșii că n'au ajuns să vadă
Cum pere-a lor nașione în masă și-n grămadă!
Dar vai! Nefericiții de noi, cari suntem față
Acestor țile negre când trecem din viață.
Cetatea totă arde și țara e-n furor:
Bătrânii, pruncuții și maice sunt pline de terore.
Acuși, acuși, copila, Cetatea va să cadă:
De cât să vedă acesta, mai bin' mă las în spadă!
De cât să pic în mână Romanului dușman,
Și viu se-mi plec genunchii la peptul lui Traian:
Mai bine al meu paloș cu sete 'lu s'erut,
Și el să-mi ié viața — să nu trăescă mai mult.

*) Mai bine: Doca, Doka — dela Dacus, a um. Dar, durere, până acuma despre *Dochia* nu s'a făcut vre un studiu comparativ de mulți învețați ai noștri! Înțelegem un studiu bun!

Dar' tu răsbună-mi mărta și-a neamului perire,
Nici mărta să n'ai pace... o sacra mea dorire!
Acesta le șoptisă Bătrânul — și-a s'a fată
Plângând să depărtăză — — er' el să lasă-n spadă.

Frumosă ca o Dină, prin nopțe să strecoră
Dochia năsdravenă, a Regelui fecioră...
Cu conciu la cap făcută, cămeșă cu bezeri,
Ștergar, ce-nvleă bine a capului ei perii.
Cătrințe aurite, alese pe resboiu,
Portate, una năpasta și una din napoi.
Și-o cingătoare lată de păr pe lângă briu:
Un trup ca la o Fée de apă seu de riu.
Să duce, unde merge? Și unde-aștia grăbesce
Ca paserea, ce trece și nu să mai opresce?
Un dor trebe să aibă, un gând, care o mână
Un bold sau o durere, — a Dacilor stăpână?!

Traian să minuneză și Dochia să-nclină...
Traian să minuneză de-o față-aștia sênină;
Și să premăresce însuși asemenea ființă.
„Sublime împărate, alesu de Providință
„Ca să domnesci din Roma a lumii regiunii,
„Venitam prin tunerec cu paloșul în mână,
„La cortul tău, mă crede, ca să-l infig în tine.
„O, vai, de-al meu caracter și vai, o, vai de mine!
„Al Tatălui meu suflet nici când s'a odichni
„Vedând, că alu dorință, n'am vrut a o-implini.
„Când s'a lasat în paloș să moră, să nu vadă
„Cetatea cutropită, el m'a jurat pe spadă
„Să fac se-î răsbun mărta și-a Dacilor perire
„Nici mărta să n'am pace, a fost alni dorire.
„Poteam se-î străpung peptul în cort, când am intrat:
„Dormiai, dormiai, Stăpâne — și eu m'am furisat,
„Prin negrele nopți întocmai ca fantoma,
„Gândind se-î ieu viața să nu mai vedă tu Roma.
„Ce debila am fost însă în față ta împărate,
„Cum m'a cădut din mână pământul de departe.
„Un simțiment mă face să-mi perd a mea presință:
„Păcat ar fi să moră — mi-am dis. — așa ființă!
„Mai bine, să n'am pace n'cealaltă lume.
„De cât să moră-acesta, bărbat cu dulce nume.
„Mai bine să m'ajungă blăstămii în mormânt,
„De cât să nu trăescă acesta pe pământ!
„În față Ta sum astăzi și-ți spun, ceam vrut să fac:
„Omoră-mă, ucide și fa ce-ți-e pre plac.” —
— Traian să minuneză și Dochia să-nclină...
Apoi o agrăesce cu voce dulce lină.
De mână o ridică, cu dor o îmbrățișează,
Dochia-ii mulțămescă, er' el îi cuvintăza:
„Nobleța ta, virgină și fată generosă,
„Mă face, să-mi plec fruntea în față ta frumosă.
„Ferice de-aștia fiică și inimă de Dău:
„Privesce, de-adi încolo eu sum amicul tău!...
„Ferice, cel, ce vede un thip așa de Dină!...”
— Traian să minuneză și Dochia să-nclină...

Ninge-afară și vulesce, ninge omăt și sulfă vântul,
Bate vremea, viscolesce, plânge Ceriul și Pământul.
Și sub dealuri se ascunde biata fără pădureană,
Er' pe vatră-și trage focul mână harnică romană:
Să-ncăldesce și i-e grăză să se uite pre ferăstră...
Par că au erupt toți Monștrii, cu puterea lor măiestră
Din o lume fiorosă și-au venit la noi acum:
Viscol, urlet și troiene de zăpezi pre câmp și drum!
Tot așa fără-ncetare de la prima Mărțișor
Pân la săntul Alexie, plânge ceriul și plânge nor —
Plânge firea și suspină, negurile-și tin în brață
Săntul Sore, cu vâl negru și cu doliu pre a sa față.
— Este Dochia, care face așa vreme pe pământ

În tot anul, ea, odată n'are paus în mormânt!...
 Decehal o blăstămasă: „Nice mortă se n'ai pace
 Dacă nu-mi răsbuni tu mortea și a mea și-a gintei dace.
 Dacă nu omori Latinul, — cu pumnalu'i nădrăvan
 Pre al ôstei Beliduce, pre dușmanul meu Traian!?”
 Este Dochia, care face așa vuet și-așa vreme
 Și de a-ei zile Romanul, tot grăesece și se teme.
 Din Danubiu și din Tisa, de la Porțile de fer
 Să răpede a s'a Umbră cu miș Stafit pre sub cer.
 Și se duce și viuesce — umflă Mureșiu-n câmpie

Rumpe crengi, dobô-ă stanuri, foitășesece cu urgia
 Să răpun' acum de-odată pre Romanul, ce-a scâpat
 Din a iernit geruri grele și din nou a reinviat.
 — Este Dochia, care-și plânge fii ei, ce nu mai sunt,
 Și-alor morțe *ne-espiață*, ce-i remasă pe pământ.
 Ea tot strigă și oftează de la Tisa pân' la Dnistru
 Dela Zuma și Vistula pân' la Pind de peste Istru
 Suvenirul plin de jale și-al ei dor după Traian,
 — Eră noi serbăm întrarea în al Dacii Chanaan.

S. P. Simon.

Pentru ce are Februar numai 28 zile?

Ne este prea bine cunoscută Istoria călindarelor. Nu înțeleg aici istoria călindarului din timpurile vechi, căci călindar au avut și Egyptiani, Chinezi, Indiani etc. ci numai a cunoscutelor călindare adl dominante: *Julian* și *Grigorian*.

Iuliu Cesar prin învățații Sosigens și Mare Fabius esecută îndreptarea călindarului vechiu, aducând călindarul civil în consonanță cu cel astronomic. Acest călindar îndreptat e cunoscut sub numele d' călindarul *Julian*.

La anul 1582 papa Grigoriu XIII, a dispus revisiunea acestuia și a introdus călindarul „*Grigorian*” care adl e folosit în întregă Europa apuseană.

După călindarul Iulian, fiecare lună trebuie se constee alternativ din 30 și 31 zile.

Dar atunci în un an, în loc de 365 zile, obținem cu luna mai mult, 366. Din acesta causă în luna *ultimă* (Februar) carea la vechii romanii și de altcum era privită de: „luna nenorocirilor” — au luat cu o zi mai puțin și așa în loc de 30 zile Februar căpătă numai 29.

Românii vechi, precum știm din datele istorice, nu începeu anul cu 1 Ianuarie ci începutul anului era totdeauna *1 Martie*, de aici urmază numirea lui Iulie: *Quintilius* adecă luna a cincea. August era *Sextilis*, adecă luna a șasa; *September* a

șeptea, *October* a opta, *November* a noua, *Decembre* a zecea. După ce înse luna a cincea dedicată lui Iuliu Caesar fu poreclită *Iuliu* luna a șesa, dedicată lui August fu poreclită *August*, le păru învățaților cari au lucrat la revisiunea călindarului de un ce neconvenabil, ca luna împăratului August se aibă cu o zi mai puțin ca luna cesarelui Iuliu, carea în urma ordinei urmate număra 31 zile.

Au urmat deci unui proverb vechiu latin care dice că: „câniț mușcă totdeauna pre cel din urmă” și tăeară din luna ultimă, carea precum vedusēm mai sus, a fost mai perdut o zi: încă una, ca August se numere încă 31 zile ca Iulie, așa rămase bietul Februarie cu 28 zile.

Această ciontire a lunei lui Februarie a dat nascere la o mulțime de povesti pre cari le-a adunat și publicat *E. Beurlier*¹⁾. De sine se înțelege toate aceste sunt producții ale *fantasiei* poporului și încă din timpul mai recent; o dovadă despre nisuița poporilor de a-și înavuți tesaurul mitic cu fel de fel de povesti și fantasii.

P.

1) *Melusiul* Tom. VII. a 1895. pag. 170.

Stan bătrînul.

Și iată că mortea sosise la el,
 O sută de ani neputîndul atinge
 Pe Stan, ce avuse viața de fer...
 Se-clătină turnul și clopotul plânge:
 O stea obosită cădu de pe cer...

Se duce bătrînul la locul dorit,
 Se aibă d'a lumii necasuri scăpare...
 Pe capre de lemn e sicriul cioplit,
 Și sôrele-'l scaldă în razele sale.
 El dörme în pace de ani doborît.

Sătenii s'adună, pe Stan îl privesc...
 „Ce față preablîndă! ce morțe ușoră!”
 Nepoți, strănepoți lângă el se-'ngrădesc...
 „Ui, par'-că suride! Indată se scôlă...”
 Cu toți în rîruri de deget pășese...

Și sfêtul sosesece cu praporî în vînt...
 Norodul se 'nșiră, se-'nehina și tace:
 Căci popa întrase, s'aude cîntînd:
 „Inveci odichnesce-l tu Dömmne cu pace
 Pe șerbul ce plecă la simul teu blînd!”

Se-gată prohodul și-l due la mormînt
 Luîndu-i remas, dela toți ertaciune...
 Și satul întreg îl-petrece plîngîndul,
 Sicriul îl lasă în gropă cu fune...
 Și Stan astupat e pe veci în pămînt.

Și vine cu grabă vîntuțul ușor
 Pe brațele sale-aducînd tînguire...
 Și lumea se-umple de jale, de dor.
 „Muri-vom cu toți, perire, perire”
 S'aude din plînsetul clopotelor.

Corb negru pe crucea de goron s'a pus,
 Al timpului semn, — ce vine, ne lasa...
 Și clopotul tace... Ui, corbul s'a dus...
 Spre cer înalțînduse crucea-i remasă:
 Acolo-i viața, la Tatăl de sus.!

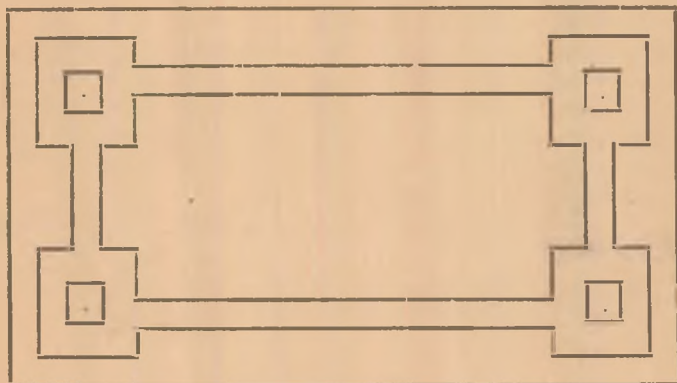
Alesandru Aciu.

Lucrări cu firesul.

(Urmare)

După-ce am decopiat¹⁾, sau am lipit modelul pre lemn, facem câte o gaură în fiecare parte carea are să fie tăiată afară așa de e. în desenul ce ni-l prezintă fig. 4. vom face găuri acolo unde se află punctele și după tăierea părților mar-

cate prin lenia carea încunjură singuratecele puncte vom obține o ramă după cum ne prezintă desenul alăturat. Dacă folosim slieder rapid (drill-bohrer), atunci punem sliederul pre punct, prindem mănunchiul cu mâna stângă, cu cea dreaptă prindem șașă butonul care se află în mijloc și-l tragem în sus și în jos, sau îl învârtim, după cum e construcția sliederului.

După acesta începem a tăia.

Punem în ureul firesului un fires-fir, dar așa, că dințiș firului se fie îndreptați în jos, (adecă cu tăișul la vale) după aceea cu șirubul de jos 'l înțepenim bine. Băgăm apoi capătul liber al firelui în gaura sliederită (inducerea o facem pre dosul lemnului) apoi tragem lemnul până lângă șirubul de jos

¹⁾ Vedi instrucțiunea dată de noi în nr. 5-6. anul curent la pagina 52 despre copierea modelelor (desenurilor) carea e a-se observa și urma întru toate și aici.

al firesului îl înțepenim și în șirubul de sus și încă astfel ne de întins. în cât firul se deie un ton subțire dacă-l atingem cu degetul, apoi cu o mână ținem lemnul cu una mănunchiul firesului și aședăm lemnul pre măsuta de tăiat. Dacă firesul l'am indus bine, atunci desenul e de-asupra, areul stă lângă brațul nostru er tăișul firului stă visavis de încreștătura măsutei de tăiat.

Începem acum a tăia.

Lemnul 'l ținem cu mâna stângă așa, că tăietura se fie totdeauna în mijlocul încreștătării măsutei de tăiat, firesul 'l purtăm cu mâna dreaptă. Firesul se mișcă în acelaș loc, lemnul îl mișcăm după leniile și conturile desenului așa că lenia se fie totdeauna înaintea dinților firului împingându-l către fires. Deci, firesul se mișcă pe loc și lemnul se mișcă după cum cere desenul. Firesul trebuie ținut totdeauna perpendicular spre suprafața lemnului, ca tăietura și fața orizontală a lemnului se formeze totdeauna un unghi drept. Pravul ce se face la tăiat trebuie mereu suflat ca se nu astupe modelul.

A tăia începem din mijloc către periferie.

La întorsătură, unde liniile formează unghi ascuțit, purtăm pe acelaș loc firesul în sus și jos de mai multe ori sucind în acelaș timp scândura cu mâna stângă.

După ce figurile interne sunt gata, tăiem cu atențiune conturile esterne.

Gătând astfel toate părțile obiectului ce vom a pregăti pre dosul aceluia ne notăm cu creta munerii care sunt pre model (decumva l'am fost lipit apoi radem hârtia cu băgare de samă jos: frecăm lemnul cu hârtie-de-sticlă (glass-papier) fină până ce capătă un lustru frumos și e curat pe deplin.

Modele franceze și italiene (care au înștiucțiune și în limba germană) sunt bune, după ce sunt prevedute cu icuri și nu trebuie se ne batem mult capul cu compunerea la olaltă ceea-ce e un lucru de mare ponderanță, cu deosebire la obiecte mai complicate. Cele mai bune sunt din editura lui Artur Fummel Milano. Deposit general se află la firma; „Zum goldenen Pelikan.“

Laubsägewerkzeuggeschäft — Wien VII Siebensterngasse 20.
În numărul proximo vom continua.

Nișu.

DE ALE POPORULUI.

Bujoraș.

— Baladă pop. —

com. de: Theodor A. Bogdan înv. în Bistrița.

Foie din tulpină
Sus pe cea colină
Ce voinic suspină,
Foie nintă creață
Cu lacrimi pe față?

— Da-un voinic din codru
Inalt ca și bradu
Cu ochii ca iadu
La față ca spuma
La obragi ca ruja.
Plângea tot plângea
Mereu se căia
După mândra lui
Flora câmpului
Spuma laptelui
Mândra satului.
Că mi l'o lăsat
Pentr'on blăstămat
Plâgea și dicea:
„Mamă draga mea
De-oî muri sem-'faci
Intre doi copaci
Un micuț morment
In negrul pământ
Pentru-c'am iubit,
'N loc de copârșău
la sumanul meu
Și me 'n vâli 'n el
Ca pe-un străinel;
Nu-'mi fă copârșău
Ca lemnu de brad
E lemn blăstămat,
Cât ce umeșce
Indat' putreșce;
Iar' cel de stejar

E de pus pe jar
Că e nodoros
Putreșce jos.
Maică, maica mea
Maică draga mea
Acuma me duc
Înrégă lumea
Mândră a-'mî afla,

Șotrea Sărăcilă.

Me duc țara 'ntreagă
Se 'mî cat mândra-mi dragă,
Că's c'am supărat
Că ea m'o lăsat,
Că's cam năcăgit,
Că o-am iubit
Ea m'o părăsit!

Maică-sa-i grăia
„Bujor, Bujoraș
Copil dela Blas
Nu te necăgi
Că iar' a veni
Iară te-a iubi,
Nu te supera
Că iar' s'a 'nturna
Și mi te-a plăcea.“
Dar copil Bujor
Frumoșel fecior
Nu o ascultat
Fără s'o luat
Și lumea-o umblat
Când cōli mai târziu
Iar' s'o înturnat
Tare supărat,
Cu capu plecat,
Cum acas' venia
Bōla mi 'l lovea
La pământ cădea
Și pe loc murea.
Mamă-sa 'l jalea
Drăguța 'l plângea
Er' pe cel locaș
Cresc ađi bujorași,
Roșii ca ruja
Cum io fost față.

Șotrea Sărăcilă.

(Veđi ilustrațiunea.)

Eu sum Șotrea meșter mare
Ce in lume samă nare
Fac la ciure mari și mici
Pentru gazde și calici.

Perii mari de vărui
Unde's fete de mărit.
Pământușe de spoit,
Babelor ce-o-imbătrinit.

Eu cu meșteșugul meu
Pot trăi far nici un greu:
Numai de-ar mai fi prin sat
Și găine de furat.

Cronica.

Un om norocos. Conducătorul cancelariei notariului public din Rodez în Decembrie a câștigat la loterie cu un los 100.000 de corone, în Ianuarie 400.000 în Februarie 500.000 și tot în Februarie a câștigat și procesul de despărțire contra soției sale.

Bani falsi. Ministrul de interne a avisat municipiile, că din Sabaria (Szembathely) s'au pus în circulațiune stonci falsi de argint. Falsificarea se poate constata prin aceea că litera „s“ din cuvântul unittis este întorsă.

Fidanțare. Dl. Dr. Octavian Vasu a fidanțat cu d-șora Zoe Damian fiica d-lui Simion Damian avocat în Brașov.

Cununie. Dl. Iuliu Bora teolog abs. s'a căsătorit cu d-șora Lucreția Pop Bociat în Grădiște.

Caritatea. La administrațiunea averilor bisericesti din Șoimuș au mai încurs pentru fondul „Caritatea“, următoarele sume:

D-l Constantin Rus preot gr. cath. în Posmuș, Corone 10.

D-l Teodor Bogdan învățătoriu în Bistriță „ „ 1.20

Suma „ „ 11.20

Aducând mulțamită celor ce a contribuit cu obolul lor rugăm pre toți cei ce se interesează și le zace la inimă sortea poporului nostru, să binevoiască a contribui cât de cu puțin pentru acest scop salutar. Din sumele încurse la fondul „Caritatea“ în fie care an în Dumineca înainte de postul Sântei-mărit se vor distribui:

- 50% fondului de ajutorare.
- 20% ajutoriu bisericilor mai sêrace.
- 20% „ școlilor mai sêrace.
- 2% „ bisericei din Șoimuș.
- 2% „ școlii din Șoimuș.
- 1% fondului caselor parohiale din Șoimuș.
- 5% spese și remunerațiunî de Administrație.

Vasile Baciu,
curator prim bisericesc.

Șaradă.

Găcitură de: *Alexandru Tințariu.*

Șapte litere se căutăm
Și frumos se le aședăm
Ca s'aflăm un literat
Un poet adevărat.

Mai o literă dacă lăsăm
Ușor o-se vedem
Nesce fructe bunisiore
Ce cresc și prin dumbrăviore.

Două litere dacă lăsăm
Un rîu legendar aflăm
De care legenda ne spune
D'a lui tradițional nume.

Er acum ca se sfârșim
Un „ce“ se nu mai cetim
Și-om vedea că am aflat
Ce 'n resboie e întrebuințat.

Deslegări de găciturî.

Deslegarea Anagramului din nr. 3.

Alege, lege, l'a deslegat bine domnele și d-șorele: Angelina Tințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Paulina Precup, Bikaz; precum și domni: Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); I. Barna, B-St-Miclăuș; Alesandru Tințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H. Brad.

Deslegarea Aerosticomului din nr. 3 de: „George Coșbuc.“

Gard, Effect, Om, Rug, Gara, Esil, Cui, Opu, Sede, Bade, Cîne.

L'a deslegat bine domnele și d-șorele: Angelina Tințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Victoria Muntean, Iustina Muntean, Vermes; Anuța Marinceaș, Bogdana; Mariți P. Papiu, în Szász-Nyires; Livia Ganea, Szemlak; Olivia Todor, Parăcz; precum și domni: Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); Ioan Barna, E-St-Miclăuș; Gavril Bărănaiu, Valea-sacă (Bucovina); Alesandru Tințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H.-Brad; Petru Turcu, Budineț; George Andron, Ungra.

vina); Alesandru Tințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H.-Brad; Petru Turcu, Budineț; George Andron, Ungra.

Deslegarea găciturii numerice din numărul 3.

48572 = lăncu
32578 = munca
45 = in
1438 = Dima
78345 = Camin
87 = Ac
18748 = Dacia
1 8 = Duminecă.

A deslegato bine domnele și domnișorele: Mariți P. Papiu, și Regina Banciu Szász-Nyires; Olivia Todor Parăcz; Victoria Muntean, Iustina Muntean, Vermes; Paulina Precup, Bikaz; Anghelelina Tințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Adolfină Borza, Alba-Iulia; Anuța Marinceaș, Bogdana; Rosalia N. Pop, Cluj; Cornelia Luca, Nagy-Komlos; Cornelia Gava, Uj-Moldova; Elena N. V. Pop, și Cornelia D. Pop, Otolian; precum și domni: Alesandru Borza, Alba-Iulia; I. Barna, B-St-Miclăuș; N. V. Pop, Otolian; N. Brânzeu, Orăștie; Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); Gavril Bărănaiu, Valea-sacă (Bucovina); Alesandru Tințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H.-Brad; Petru Turcu, Budineț; Nicolae Călugărescu, Iași; Ștefan Georgescu, Iași; George Andron, Ungra.

Ilustrațiunile noastre.

Papa și catolicii englesi. Diuarele aduc știrea că Papa Leo XIII. a sancționat un vot al catolicilor englesi, care doreau să vadă ridicându-se la Vatican un monument în amintirea lui Nicolae Brakespeare, care a fost Papă sub numele de Adrian II, de la 1154 până la 1159. Adrian a fost sângurul Engles care a ocupat tronul sfântului Petru.

Astfel de sancționari precum și audințele la s-tul părinte sunt legate de unele ceremonii după cum se poate vedea și din ilustrațiunea ce decorează pag. 33 din numărul pres nt al Revistei ilustrate.

Seliștea. Nu multe comune romănesci putem numera care să se fi ridicat la o stare materială atât de înfloritoare ca și marginașă comuna Seliștea din ținutul Sibiului, acare-a locuitori prin hărnicia și istețimea lor au știut nu numai de a aduna frumosă averi, — ei ținând cont de progresul ce-l face lumea civilizată au înfrumusețat și modernizat comuna lor dându-i un aspect ce are mai mult o înfățișare de oraș de cât de comună, după cum se poate vedea și din ilustrațiunea noastră de pe pag. 35.

Ferice de poporul unit în cugete și simțiri pentru sevârșirea faptelor ce țințesc la înaintarea nemulului lor.

Mica publicitate.

O rugare.

Care dintre stîmab. Cetilore sau cetitori ai „Revistei Ilustrate“ ar avea bunavoință de a schimba cu mine corespondințe ilustrate pre lângă mare mulțamită o se le inapoez și eu, adresa mea Paulina Precup în Gyo-Békes (Csik m.)

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI.

D-lui Gavril Bodnariu în Bochia. Ceri numărul 10 din anu trecut spre a-ți putea compacta colecțiunea Rev. Ilustr.

Noi cu plăcere ți-am implini dorința dar nu mai avem de loc numere din anul trecut afară de 2 colecțiuni complete ce neam rezervat pentru noi Alt fel ți-am trimis respuns și prin poștă.

St. D. Ana German, Sombatelec. Ve-am trimis din nou numerii reclamați.

D-lui Ales Tințariu în Panciova. Ce-a ce a-ți cerut cu carti postala din 18 Febr. a. e. vi-sa trimis.

St. D-sore Paulina Precup în Gyo-Békes. Am publicat precum vedeți, și nu pretindem nici o taesă pentru astfel de mică publicări.

La mai mulți tablouri: Metrop. Șuluț, Georgiu Barițiu și castelu Peleş vi-sa espedat. Prețul Pam primit ve mulțamim.

St. D. Alex. Faur Abrud. Ve-am espedat și numărul reclamat.

D-lui Nicolau Aron Brașov. Acelaș respuns.